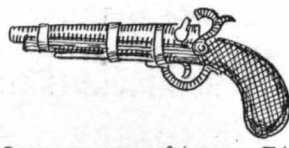

ΟΙ ΓΚΑΝΚΙΣΤΕΡΣ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΑΡΧΙΛΗΣΤΗΣ ΜΑΝΤΡΕΝ

Από το εμπόριο στο... λαθρεμπόριο. Πώς έξετε λέσθη επί του τροχού μιά κούκλα αντί του Μαντρέν! Πώς περιγράφει τον Μαντρέν ένας Όλλανδός δημοσιογράφος. Τα πρώτα του κατορθώματα. Πώς μέσα σε είκοσιτέσσερες ώρες, έγινε αρχηγός λητοσομορίας, Η άρπαγή του φυλακισμένου ληστού. Η στρατιωτική οργάνωσις της συμμορίας του Μαντρέν κλπ.

Η μεγαλύτερη ίσως ληστρική φυσιογνωμία της Γαλλίας του 18ου αιώνου, υπήρξε ο τρομερός, ο περίφημος, ο πανταχού παρών και πάντοτε ασύλληπτος, αρχιληστής και αρχιλαθρέμπορος Λουδοβίκος Μαντρέν.

Ο Μαντρέν ήταν γινός μικρεμπούου κ' είχε γεννηθή σ' ένα χωριό του Δελφινάτου, το Φεβρουάριο του 1725. Έπειδή δέ έγρασε πολύ γρήγορα τόν πατέρα του, ανέλαβε ο ίδιος, σέ ηλικία δεκαεπτά ετών, τó εμπόριό του.

Μά τι τά θέλετε; Ο Μαντρέν δέν ήταν πλασμένος για τέτοιες μικροδουλειές και πολύ γρήγορα χρεωκόπησε. Μά αυτό δέν τόν απέλειπαι. Κάθε άλλο μάλιστα. Αν απέτυχε στο εμπόριο, μορούσε να πετύχη περίφημα στο...λαθρεμπόριο. Όλοι οι λαθρεμπόροι της επαρχίας του, οι οποίοι πουλούσαν στους χωριάτες ειδή στο ένα τέταρτο της εμπορικης αξίας τους, όχι μόνο είχαν γίνει πλούσιοι, αλλά κ' όλος ο κόσμος τούς θαύμαζε για τά κατορθώματά τους. Έκαναν μιά ζωή γεμάτη απόλοια, γεμάτη περιπέτειες κ' άδραγαθίες.

Όλ' αυτά γούητεον τó νεαρό Μαντρέν και τόν έκαναν να πάρη τέλος την απόρασί του: θά γινόταν λαθρέμπορος. Ποιός άλλωστε θά τόν κατηγορούσε γι' αυτό; Κανείς απόλοια.

Έτσι, δευιά στην άαγή, άρχισε να πουλάη στη Γρενόβλη καινού, πού τόν έμαπαι λαθραία από την Έλβετία. Έκανε όμως πολύ ήσυχα τή δουλειά του και δέν έπειραζε κανένα.

Μά ο Μαντρέν δέν ήταν, φαίνεται, προσορισμένος, άπ' τή μοιρά για τó ρόλο ενός άπλου και άσημαντου λαθρεμπόρου. Τά ίδια τά γεγονότα τόν άνάγκασαν μέσα σ' ένα χρόνο νά ξεελιχθή σέ τρομερό αρχιλαθρέμπορο κ' άρχιληστή. Και ίδου πός: Μιά μέρα, καθώς γλετούσε στην ταβέρνα με τούς φίλους του, ή παρέα τού πίστησε με μ' άλλη παρέα. Άλάνω στόν καινού, ο Μαντρέν ρίχτηκε άπάνω στους άντιπάλους του και βύθισε άλληλοδιαδόχως τó μαχαίρι του στό στήθος δού άδελφών, άφ'ηνοτάς τους στονότοπο!

Άμέσως μετά τó εγκλήμα τού αυτό, ο Μαντρέν τó έσοασε από τó χωριό του και πήρε νά βουνα. Όπόσος έγινε έρημην ή δίχη του στη Γρενόβλη και καταδικάστηκε εις τόν δια τού τροχού θάνατον. Έπειδή όμως ή άρχές δέν είχαν στά χέρια τους τόν ίδιο, έξετελέσθη, όπως συνηθίζοταν τότε, τó όμοιομα του, δηλαδή μιά κούκλα πού παρίστανε τó Μαντρέν! Λίγον καιρό κατόπι ο άδελφός του Μαντρέν Πέτρος συνελήφθη ως κιβδηλοπόος κ' έπειτα από μιά σύντομη διαδικασία άντιγκονίστηκε. Ο Μαντρέν τó θεώρησε αυτό ως προσβολή, ενάντιον της οικογενείας του και για νά εκδικηθή κάποιον ένομοτάρχη πού κατέδωσε τόν άδελφό του καθώς και τή κοινωμία όλόκληρη, κατατάχτηκε στη συμμορία ενός φημιμένου αρχιλαθρέμπορου της εποχής, τού Μπελισσάφ.

Από τήν πρώτη ήμέρα πού ο Μαντρέν κατατάχτηκε στη συμμορία αυτή, διακρίθηκε άνάμεσα στους καινούγιους συντρόφους του και τó ίδιο βράδυ κιόλας έγινε άρχηγός τους, έκπορίζοντας τόν Μπελισσάφ.

Τά γεγονότα αυτά ξεελίχθησαν με κινηματογραφική ταχύτητα: Τή στιγμή άκόμα πού ο Μαντρέν έδινε τόν άρχο του ως λαθρέμπορος—γιατί κάθε καινούγιος λαθρέμπορος έπρεπε να δοκιμαθή ότι θά τηρούσε ώρισμένα καθήκοντα άπέναντι των συντρόφων του—ή λητοσομορία δέχτηκε μιά ξαφανική επίθεση χωροφυλάκων, οι οποίοι κατορθώσαν να τήν περικυλώσουν. Ο άρχηγός της ο Μπελισσάφ βλέποντας τόν κίνδυνο πού διέτρεχε, θέλησε να ξεφύγη από ένα μονοπάτι, μαζί με δού τρεις ληστές.

Οί άλλοι λησται τάχασαν και δέν ήξεραν τι να κάνουν. Τότε ο Μαντρέν, ο μόνος πού είχε διατηρήσει τήν ψυχραιμία του, τούς φώνησε:

— Δέν ντροπώσατε πού καθόσατε με σταυρωμένα χέρια! Εμπρός! Άπάνω στους καρβανάδες.

Και ώρμησε πρώτος ενάντιον των χωροφυλάκων. Τó παράδειγμα τού ένθουσιασε και τούς άλλους ληστές, οι οποίοι τόν άκολουθήσαν. Ήταν δέ τóση ή όρημη τους, ώστε οι χωροφυλάκες άναγκάστηκαν να ύποχωρήσουν κακήν κακώς, παίρνοντας μόνον μαζί τους ένα ληστή

πού είχαν κατορθώσει να συλλάβουν πού της επίθεσεως τού Μαντρέν. Μά και αυτόν ο Μαντρέν δέν τόν άφησε στά χέρια τους. Μόλις οι χωροφυλάκες άπεσώθησαν, πήρε δού ληστές πού είχαν διακριθή στη συμπλοκή και μαζί μ' αυτούς κατέβηκε στό γειτονικό χωριό, στόν άστυνομικό σταθμό τού όποιου οι χωροφυλάκες είχαν φυλακίσει τόν αλχημωτισμένο σύντροφό του.

Ο Μαντρέν με τούς δού ληστές εισώρησε σάν άνεμοστρόβιλος στό σταθμό. Έφτά χωροφυλάκες βρισκόντουσαν εκεί, μά δέν πρόφτασαν ν' άντισταθούν. Οί λησται σκότωσαν τούς δού, πλήγωσαν τούς άλλους πέντε και άπελευθερώνοντας τó φυλακισμένο σύντροφό τους, ξαναγύρισαν θριαμβευτικά στό λιμάνι τους.

Έκει, περίμενε τó Μαντρέν ή επί ένθουσιώδης ύποδοχή. Οί άλλοι λησται, κατάτληκοι και θιαμωμένοι από τó κατορθώματά του, τόν άνακάρωσαν άοχηγό του και καθήρεσαν τόν Μπελισσάφ.

Έτσι ο Μαντρέν, από τή μιά μέρα στην άλλη έγινε περίφημος. Ή φήμη του μάλιστα πέρασε τά σύνορα της Γαλλίας και μιά έφημερίς τού Άμστερνταμ ή «Έφημερίς της Όλλανδίας», έστειλε έναν έγκατο άπεσταλμένο της στό λιμάνι του, για να τόν γνωρίση και να τού πάρη συνέντευξι.

Ίδου πός περιέγραψε τόν περίφημο λήσταρχο ο Όλλανδός αυτός δημοσιογράφος:

•Ο Μαντρέν είν' ένας άντρας μ' ώραίο πρόσωπο, ψηλός,

καλκακαυμένος, ρωμαλέος κ' εύκλίντος. Έκτός από τά φυσικά του αυτά χαρίσματα, είνε τόσο έξυπνος, ώστε μαντεύει τή σκέψη τού συνομιλητού του. Επίσης έχει μιά άνσει και μιά ευγένεια στους τρόπους του, πού, μά τήν άλληαση, πολλοί ευπατριβα θά τή ζήλευαν. Φτάνει μόιο να μην τόν προσβάλετε, γιατί τότε θά τού πληρώσετε με αίμα τήν προσβολή. Ή τόλμη του κ' ή άνδρεία του είνε αφάνταστες. Θά μπορούσε να τά βάλη μόνος του με είκοσι!

Κατά τίς ήμέρες πού έμεινα κοντά του, έκανε ό,τι μπορούσε για να μ' εύχαριστήση. Προλόβαινε και τίς παραμικρές μου έπιθυμίες, μου έστελιε τά εκλεκτότερα φαγητά και γενικά με περιποιήθηκε ήγεμονικά. Όταν έφυγα, με γέμισε πλούσια δάρα.

Πρώτος ο Μαντρέν ως λήσταρχος έδωσε στους ληστές να καταλάβουν ότι ή τάξις και ή πειθαρχία ήσαν πράγματα άπαραίτητα για τή δουλειά τους.

Τά μέλη της συμμορίας του, τά στρατολογήσε με μεγάλη προσοχή, και είχε τήν ίδια οργάνωσι πού έχει κ' ο τακτικός στρατός. Τους είχε όρισει μάλιστα και μισθό: δέκα χρυσά λουδοβίκια κατά ήμη κατάταξι τους, έξη λίβρες ήμερησίως κατά τήν περίοδο των «επιχειρήσεων» και τρεις λίβρες... «έν καιρώ ειρήνης». Επί πλέον είχαν ένα ποσοστό από τά κέρδη.

Ο Μαντρέν προτιμούσε να παίρνη ως συμμορότης του λιποτάτες, γιατί ήσαν συνηθισμένοι στη πειθαρχία και ήξεραν τó χειρισμό τού όπλου.

Τό περίεργο σχετικώς είνε ότι ποτέ δέν δέχτηκε στη συμμορία του κλέφτη ή κακοποιό.

Τά πρωτοταλλήκαρά του ήσαν ως επί τó πλείστον συμπατριώτες του. Είχε διαλέξει ως υπαρχηγό τόν Φρανσουά Ζαν—Πιέρ, τού όποιου ο μικρότερος άδελφός Ζαν, έμεινε ως τó τέλος της ζωής του ο καλύτερος φίλος του.

Μόλις ο Μαντρέν έγινε άρχισυμμορότης, άρχισε χωρίς να χάνη καθόλου καιρό τήν δράση του. Μιά νύχτα παίρνοντας μαζί του, δέκα άντρες όπλισμένους με καρμινένες δίκανα και διπλές πιστόλες, επέδραμε στό ίδιο τó χωριό του και τράβηξε πούδ τó καπνεργοστάσιο, τού όποιου διευθυντής ήταν ένας θείος του.

Οί χωροφυλάκες τού χωριού έβλησαν να προβάλλουν κάποιον άντιπασαι, μά ο Μαντρέν τούς συνέλαβε και τούς άφώπλισε κάποιον. Ή

(Ή συνέχεια εις τήν σελίδα 1969)

Ο Λήσταρχος Μαντρέν
(Γκραβιέρ της εποχής)

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΑΤΑΔΙΚΟΙ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1940)

τόμο. Αυτά τὰ θύματα, ἂν ἔπερτε ὁ Ροβεσπιέρως θὰ ἦσαν τὰ τελευταία.

Ὁ Μονσερνὶ πλησίασε κ' ἀφογκράστηκε μ' ἀγωνία. Μὰ οὐτ' ἔνομοι του, οὐτε τόνομα τῆς Σοφίας ἄκουσε. Μὰ ἔμφρα ἀνασκήρτης. Τὸ τελευταῖο ὄνομα τοῦ καταλόγου τῶν μελοθανάτων ἦταν τοῦ ἱππότη ντὲ Ραινάλ.

Ὁ μαρκησίος ξαναγύρισε κοντὰ στὴ Σοφία καὶ τὴ βρῆκε μόνη της. Νομίζοντας πὸς ἤξερε τὰ νεότερα τῆς εἶπε τρυφερά.

— Τώρα ποῦ ὁ ἱππότης σας θὰ πεθάνῃ, θὰ θελήσετε νὰ ξαναγυρίσετε κοντὰ μου;

Ἐκείνη πετάχτηκε ἀπάνω, μὲ τὰ μάτια δισταλμένα, μὲ τὰ χεῖλη λευκὰ καὶ φωνάζει:

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια πὼς θὰ πεθάνῃ; Πές μου θὰ τὸν σκοτώσουν κ' αὐτὸν;

Ὁ μαρκησίος ἔσκυψε τὸ κεφάλι του καὶ τῆς ἀπάντησε:

— Πρέπει νὰ ἐγκατεργησθε. Τόνομά του εἶνε στὸν κατάλογο τῶν μελοθανάτων ποῦ ἔφεραν πρὸ ὀλίγου. Δὲν εἶνε οὐδὲ χέρι σας, οὐτε μπορεῖτε νὰ τὸν σώσετε.

— Σέρο τι θὰ κάνω; φώναξε τότε ἐκείνη. Ὑπάρχουν καὶ γυναῖκες στὸν κατάλογο τῶν μελοθανάτων. Θὰ πάω νὰ βρῶ μιὰ ἀπ' αὐτὲς καὶ θὰ ριχτῶ στὰ πόδια της; καὶ θὰ τὴν παρακλίσω νὰ τάρω ἐγὼ τὴ θῆρα της σὸ κάρφο τοῦ δημίου.

Ὁ Μονσερνὶ ἔπιασε ἀπ' τὸ χέρι τῆς νέα γυναῖκα καὶ τῆς εἶπε:

— Κ' ἐγώ, Σοφία, ἂν πεθάνετε, τι θ' ἀπογίνω; Τί κακὸ οὐδὲ ἔκανα γιὰ νὰ μὲ περιφρονῆς τόσο;

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ μαρκησίου, τὴν ἔκαναν τὴ Σοφία νὰ τὸν λυπηθῇ. Μὰ ἀπεραντὴ ἀπελπισία τὴν κυρίωσε, σφαιρίστηκε σ' ἕνα πάγκο κ' ἄρχισε νὰ ὀλοάζει.

— Ἄν δὲν ἦσουν ἐγώ, ὁ ἱππότης θὰ σωτόταν. Ἐπειδὴ ἦμιον, ἀρρωστητὴ δὲν ἔφυγε ἀπ' τὴ Γαλλία. Θεέ μου! Νὰ εἶμαι ἢ αἰτία τοῦ θανάτου του καὶ νὰ μὴν μπορῶ νὰ τὸν σώσω.

Ὁ Μονσερνὶ δὲν προσπαθοῦσε πιά νὰ τὴν παρηγορήσῃ. Εἶχε βυθιστῆ σὲ σκέψεις καὶ κάθε τόσο φιδύριζε: «Ἄν τὸν εἴσω, ἐγώ...»

Ἐκείνη τὸν ἄκουσε καὶ ἀρπάζοντας του τὰ χεῖρα, τοῦ φώναξε:

— Σώστε τον! Σώστε τον! Θὰ κάνω ὅτι θέλετε. Θαρσῶ νὰ ζήσω μαζί σας! Δὲν θὰ τὸν ξαναβῶ ποτέ! Θὰ τὸν ξεχάσω... Μὰ σώστε τον...

Ἐνα κουνδοῦνι χτύπησε. Ἐπρεπε νὰ συγκινηθοῦν οἱ κατάδικοι γιὰ νὰ παραλάβουν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου τοὺς μελοθανάτους.

Ὅταν αὐτοὺς ποῦ διάβαζε τὸν κατάλογο, ἔφτασε σὲ τόνομα τοῦ ἱππότη ντὲ Ραινάλ, ὁ μαρκησίος ντὲ Μονσερνὶ ποῦ στεκόταν πλάι στὸν ἱππότη, τὸν παραμέρισε ἀπότομα καὶ παρουσιάστηκε ἐκείνος ἀντὶ αὐτοῦ.

— Κάποιο λάθος εἶνε δῶ! Εἶπε αὐτοὺς ποῦ διάβαζε τὸν κατάλογο. Ἐδῶ γράφει πὸς ὁ κατάδικος εἶνε εικοσιτέσσερα χρονῶν, ἐνὸς αὐτοὺς φαίνεται τοῦλάχιστον γιὰ πενήντα εἰκοσι. Μὰ δὲν πεiràζει. Δὲν ἔχομε καρὸ γιὰ γάμο.

Σὲ λίγο τὸ κάρφο ὄδηγους τοὺς τελευταίους αὐτοὺς κατάδικους στὴ λαμητόμο. Τὴν ἴδια στιγμή ἢ τρομοκρατία κατέφερε, κ' ὁ Ροβεσπιέρως σκοτανόταν. Ὁ λαὸς ἄνοιγε τὶς φωνάζει κ' ἀπελευθεροῦσε τοὺς κατάδικους. Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς σώσῃ κ' αὐτοὺς γιὰ τὸ κάρφο εἶχε φτάσει στὴ λαμητόμο πρὶν ἀκόμα ἐπικρατήσῃ ὀριστικὰ ἢ λατὴ ἐξέγερσις.

— Αὐτὴ τὴ φορὰ, ἔλεγε ὁ μαρκησίος ντὲ Μονσερνὶ, καθὼς προχωροῦσε πρὸς τὸ δημό, εἶμαι σίγουρος πὸς δὲν θὰ μετανοήσω γιὰ τὴ μεγαλοφυγία μου.

Ἐπει' ἀπὸ λίγες στιγμὲς, τὸ κεφάλι του ἔπερτε σὸ καλαῖθι τοῦ δημίου.

JEAN POUJOLAT

Η ΤΡΥΦΕΡΗ ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1955)

τὰ ἐπόμενα Χριστούγεννα ὁ Μόζαρτ ξαναγύρισε σὸ Μόναχο ὅπου ἔμεινε ἢ οἰκογένεια Βέλπερ...

Ἡ καρδιά του, ἦταν ἀπερίγραπτη, γιὰτι φαντάζομαι πὸς ἢ πολυγαπημένη του θὰ τὸν περιέμενε. Κ' ἔτρεξε σὸ ὅτιτι της...

Ὅλη ἡ οἰκογένεια ἦταν συγκινητωμένη σὸ σολόν... ἤξερε τὴν ἀφιξί του καὶ τὸν περιέμενε. Ὅλοι μαζί τὸν ἔκαναν ἕνα σαρὸ ἐρωτικὸ πρὸς τὸ ταξίδι του... Τὸν εἶχαν ζαλλίσει τόσο ὥστε καθὼς προσπαθοῦσε ν' ἀπαντήσῃ σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις, ἐμποδιζόταν νὰ θαναίσῃ αὐτὴν ποῦ ἀγατοῦσε...

Ἡ μικροῦλα Κονσταὺν τὸν κῦτταζε μὲ θαυμασμό... Μὰ ἢ πολυγαπημένη του Ἀλοΐσια γιὰτι τάχα τὸν ἔβλεπε τόσο ἀσυγκίνητα!...

Τὶ εἶχε συμβεῖ; Ἡ Ἀλοΐσια, φαίνονταν ἀφηρημένη κ' εἶχε στὰ χεῖλη της ἕνα χαμόγελο περιφρονητικὸ ποῦ τοῦ πάγωνε τὴν καρδιά. Δὲν μιλοῦσε καθόλου. Δὲν εἶχε τίποτε: νὰ τοῦ πῆ... Εἶχε πάψει πιά νὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Ὁ Μόζαρτ τὸ κατάλαβε ἀμέσως αὐτό... Σφίγγοντας τὴν καρδιά του, πλησίασε σὸ πιάνο καὶ, γελώντας, ἄρχισε νὰ παίζει καὶ νὰ τραγουδαί:

Ἀφῆνω χωρίς παράπονο

Τὴν κόρη ποῦ μὲ περιφρόνησε

Κατόπιν βρῆκε μιὰ προφραὶ καὶ ἀπευθίσθη ἀπὸ τὸ σπιτι τῶν

Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΑΡΧΙΛΗΣΤΗΣ ΜΑΝΤΡΕΝ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1964)

πειτα γιὰ νὰ τοὺς ἐξευτελίσῃ τοὺς διέταξε νὰ φορηθοῦν ὀλον τὸν καπνὸν ποῦ βρῆκαν σὸ κεντηροστάσιο καὶ νὰ τὸν μεταφέρουν σάν ἱποζώγια σὸ λιμῆρι του.

Ἐκεῖ τοὺς πληρώσε γιὰ τὸν κόπο τους καὶ τοὺς ἔδωκε. Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς ἔκανε καὶ τὶς ἐπόμενες νύχτες σ' ἄλλα χωριά τῆς περιφερείας του.

Ἔτσι μέσα σ' ἕνα μῆνα, εἶχε γυμνάσει ὅλες τὶς ἀποθήκες τοῦ Δημοσίου τῆς περιχώρης τοῦ Δελφινάτου.

Κατόπιν ἄρχισε νὰ πουλᾷ ἐλεύθερα ὀ' αὐτὰ τὰ πράγματα ποῦ ἔγιναν πραγματικὸς ἀνάσπαστα, γιὰτι τὰ ἔδινε σὲ τιμὲς πολὺ φθηνές. Ἀστὲς, χωρικές, ὀμορφες κοπέλλες ἔτρεχαν ἀφοβὰ νὰ φωνίσουν. ἀπ' τὸ «λεβέντι Μαντρέν» ὀπως τὸν ἔλεγαν. Αὐτὸς τὶς ὑποδεχόταν μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη. Καὶ οἱ υπάλληλοι τῶν φάρον παρακολουθοῦσαν ἀπὸ μακριὰ αὐτὸ τὸ ἀλλόκοτο θέαμα, χωρὶς νὰ τολμοῦν νὰ ἐπέμβουν.

Πανηγυρὶ πραγματικὸ γινόντα σὸς κάθε χωριὸ, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πάη ἐκεῖ ὁ Μαντρέν, γιὰ νὰ πουλήσῃ τὰ ἐμπορεύματά του.

— Ἐρχεται ὁ Μαντρέν! ἔλεγαν οἱ χωρικοί χαρούμενοι μεταξὺ τους κ' ἔτρεχαν νὰ τὸν ὑποδεχτοῦν.

***

Μὰ μέσ' σ' αὐτὲς τὶς ἐπιτυχίες του, ὁ Μαντρέν δὲν εἶχε ἐσχάσει καὶ τὴν ἐκδίκισή του: Ἡθελε νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἐνομοτάχῃ Μορέ, ὁ ὀποῖος εἶχε καταδώσει τὸν ἀδελφὸ του εἰς κιβδηλοποιῶ.

Ἐνα δειλινὸ ὁ Μορέ ἔκανε τὸν περιπατὸ του, ὅταν ἔξαρνα εἶδε νὰ ξεπροβάλλῃ μπροστά του ὁ Μαντρέν. Ὁ λῃσταγωγὸς ἦταν ὀλομόναχος καὶ κρατοῦσε τὸ πιστόλι του ὀφρωμένο.

Ὁ δυστυχὴς ἐνομοτάχῃς, τρέμοντας σὸς κροκομὸς ἔπεσε γονατιστός. Ζητοῦσε ὀλοκο, σφίγγοντας συγχρόνος στὴν ἀγκαλιά του τὸ παιδι του, ἕνα ἀγοράκι δυὸ χρονῶν, ὃν ἦταν μαζί του.

— Ἐλεος! Ἐλεος! φώναζε.

Μὰ ὁ Μαντρέν τὸν ἀτάσε τὰ μάτια καὶ τοῦ ἀπάντησε:

— Ἐοῦ δὲν λυπήθηκα τὸν ἀδελφὸ μου ποῦ τὸν ἔστειλες στὴν κρεμάλα.

— Ἐλεος! Ἐλεος! ἐξακολούθησε ὁ ἐνομοτάχῃς ἀπλάνοντας μπροστά του τὸ παιδι του σάν ζωντανὴ ἀσπίδα.

Ὁ Μαντρέν ὀμως ἦταν ἀδυσάπιστος.

— Νὰ τὸ ἔλεός μου! εἶπε.

Καὶ πυροβόλησε.

Καὶ μὲ τὴν ἴδια σφαῖρα σκότους καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸ παιδι!

Στὸ προσεχὲς θὰ διηγηθῶμε καὶ ἄλλα καταρωθώματα, ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ τρομεροῦ αὐτοῦ ἀρχιληστοῦ.

ΤΟ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1930)

λευκὸ χέρι της τὰ δυὸ χεράκια μου.

Καὶ σιγά-σιγά, μέρα μὲ τὴν μέρα, ἔπειτα ὄρα μὲ τὴν ὄρα, μοῦμαθε τὴν ἀλήθεια.

— Ὁ Ζάν κ' ἐγὼ κάναμε τὸν περιπατὸ μας, μοῦ εἶπε... Ἐξαρνα σ' ἀκούσαμε ποῦ φωνάζει... Ὁ Ζάν ὄρωρησε... Πνιγώσανε!... Ἡ Μαρία εἶχε τρέξει κίβλας νὰ σὲ βοηθήσῃ... Εἶχε ἐνοικητὴ κίβλας, μὰ κολυμποῦσε καλὰ... Ὁ Ζάν στὴν ἀρχὴ δὲν σκέφτηκε παρὰ μόνον ἐσένα. Βούτηξε σ' ἔπιασε καὶ σ' ἐβγάλες ἔσω... Ἦσουν ἀναίσθητος. Δὲν ἀνέπεσε πια... Ἐμεῖς κάναμε σάν τρελλοί... Κ' ἔξαρνα τὴν στιγμή ἐκείνην ἀντιληφθῆκαμε ὅτι ἢ Μαρία εἶχε χαθεῖ μόνον τὸ βάλτο... Ὁ Ζάν βούτηξε ἰμέσως πάλι, ἐνὸς ἐγὼ δεκαπλασίασα τὶς προσπάθειές μου νὰ σὲ σενεφέρω... Μὰ ἢ ὄρα περνοῦσε κ' ὁ Ζάν οὐτε φαίνονταν πουθενά... Τότε ἄρχισα νὰ φωνάζω μὲ τόση δύναμη, ὥστε ἕνας χωρικός μ' ἄκουσε, κ' ἔτρεξε... Εἰδοποιήσε κ' ἄλλους χωρικούς κ' ὀλοι μαζί ἄρχισαν νὰ ψάχνουν... Μὰ δὲν βρῆκαν, ἀλλοίμονο, οὐτε τὸ Ζάν, οὐτε τὴ Μαρία ζωντανούς!...

* Τοὺς ἐβγάλαν καὶ τοὺς δυὸ μαζί πνιγμένους... Ἡ φουστα τῆς Μαρίας εἶχε μιλῆξει μέσ' στὰ νερόχρτα... Κ' ἔταν ὁ Ζάν ἔφτασε κοντὰ της, ὀχι μόνον δὲν μπόρεσε νὰ τὴν τραβήξῃ ἔσω, ἀλλὰ ἐκίνη τὸν τραβῆξε σὸ βυθὸ καθὼς μαντζώθηκε ἀπάνω του... Ὅταν τοὺς ξαναβὰ πνιγμένους, τὸ πρῶτος τῆς Μαρίας ἦταν γεμάτο ἀπὸ τὴ φρίκη τῆς ἀγωνίας... μὰ ὁ Ζάν μου εἶχε ὀλη τὴ γαλήνια ὀμορφιά τοῦ σπιτήρος...

* Ἐοῦ, ἀγαπημένη μου μικροῦλη, ἀρρώστησε βαρεὰ!... Πυροτὸς καὶ παραμιλητὰ σὲ βασάνιζαν ἐπὶ σμάντια μέρες... Δὲν ἔφρυγα ἀπὸ κοντὰ σου, γιὰτι δὲν ἤθελες ἄλλον ἀπὸ μένα... Μέσ' στὸν πυρετὸ σου μὸ ἔλεγε πολὺ τρυφερὰ λόγια... Ζητοῦσες ἀδιάκοπα τὸ δαχτυλίδι μου... Σέρε, τὸ ἔχασα τὸ ὀμορφο αὐτὸ δαχτυλίδι ποῦ τόσο τὸ ἀγαποῦσες... Τὸ ἔχασα καὶ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ ἐνασβῶ... Ἐψαξα παντοῦ... Ἐψαξε ὀλος ὁ κόσμος, μὰ τοῦ κἀκου... Ὅχι! μὴν κλειε μικροῦλη μου... Ἐτσι ἔπερτε νὰ γίνῃ... Νὰ τὸ πάη μαζί του ὁ Ζάν, μὲ ὀλη του τὴν ἀγάπη... Ὁ Θεὸς τὸ θέλησε ἔτσι... Εἶνε ὁ κύριος τῶν περνομένων μας κ' ὀλοι πρέπει νὰ ὑποτασσώμαστε σὸ θέλημά του... J. HANSEL

Βέλπερ. Τὸ ἴδιο βράδυ ἔγραφε στὸν πατέρα του:

* Σήμερα δὲν μπορῶ νὰ κάνω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ κλαῖω!

Αὐτὸς ἦταν ὁ πρῶτος ἔπος τοῦ Μόζαρτ. Γνώρισε ὀμως καὶ πολλοὺς ἄλλους πρὶν παντρευτὴ τὴν Κονσταὺν, τὴν ἀδελφὴ τῆς Ἀλοΐσιας. Κ' ὀλοι αὐτοὶ οἱ ἔρωτες τὸν ἔκαναν νὰ πονέη, γιὰτι εἶχε μιὰ εἰσίσθητη, μιὰ πολὺ εἰσίσθητη καρδιά.